

Det er ikke rigtig klart, hvad Professor Deungher mener om Procuratorernes Møde, men saa vidt man kan forstaa det, er det hans Mening, at i Gjældssager, hvor de dog kunne møde som Mandatarier, og hvor de dog kunne skrive i Fuldmagten, at de kunne paa egne Vegne o. s. v., der kunne de godt møde; og hvad han er ganske klar over, det er, at Procuratorernes Fuldmægtige kunne møde som Fuldmægtige for Andre saa meget, de ville. Men skal det være Forligsmægling her i Landet, saa er det kun en Parodi paa, hvorledes Forligsmægling skal være. Jeg vil ikke hermed sige noget Ondt mod Sagsførerne, jeg tror, de have den allerbedste Villie, at de handle af de mest uegennyttige Beveeggrunde o. s. v., det skal jeg i det Hele ikke komme ind paa, men jeg vil sige, at i saadanne Sager kan der ikke tænkes daarligere Fuldmægtige end Procuratorer, fordi en Proces for en Procurator staar og ifølge Forholdenes Natur absolut maa staa som et mindre Ondt, end den staar for den almindelige Mand. Procuratorerne syse med Processer fra Morgen til Aften, det er deres Haandtering, det er noget Daagligdags for dem, det se de paa som noget Naturligt, at man faar Processer paa Halsen. Men saadan ser den almindelige Mand ifølge Forholdenes Natur ikke paa Processer; han veed, hvad Ondt de føre med sig, han veed, at de koste Uragelser og medføre pekuniært Tab og Tidsspilde, han veed, at det stiller sig saaledes, at faare lang er Rettens Veie. Jeg har fremført disse Bemærkninger for at gjøre en Hensigt til den høitærede Justitsminister, og den er, om det ikke kunde lykkes ad administrativt Veie at bringe Lovgivningens Bestemmelser i Kraft her i Danmark. Kan det ikke lykkes, er jeg enig med den ærede Forslagsstiller i, at saa maa vi tage Forligslovgivningen under Overveielse og se at faae noget Nyt, thi som Forholdene have udviklet sig, er Forligsvæsenet blevet noget helt Andet end det, Lovgivningen vilde have, blevet noget helt Andet end det, det danske Folk vil have i denne Sag, Forligsmæglingen er bleven en Domæne for Procuratorerne, og det er Noget, vi skulle tilbage fra.

Sold: Med Hensyn til det foreliggende Lovforslag kan jeg i alt Væsentligt henholde mig til det ærede Medlem fra Grø (Brockenhuus-Schack) og navnlig til den af ham fremsatte Betragtning, at der ikke skjønes at være uogensommelst Trang til et Lovforslag som dette, ligesom det ærede Medlem ogsaa klart belyste paa flere Punkter, hvorledes Lovforslaget vilde foranledige praktiske Vanstigeligheder og snarere gjøre

Forligsmæglingen mere besværlig end nu end lette den. Men det, som jeg egentlig kunde ønske at sige et Par Ord om, er den eiendommelige Motivering, som ligger til Grund for dette Lovforslag, idet det er kjedeligt, at det ikke er Etik og Brug, at private Lovforslag ledsages af Motiver. Jeg kan ikke opfatte den ærede Forslagsstiller paa anden Maade, end at hans Hovedmotiv til at ville have Forligsmæglingen lagt ud til Sognene — en Tanke, der forøvrigt slet ikke er principstridig paa nogen Maade eller stridende mod Retsgrundlættningerne — er, at man derved kunde yndaa, at de Processførende, de stridende Parter, ikke kom i Forbindelse med noaetsomhelst Menneske, der forstod sig det Allermindste paa Retsvæsen. I det Dieblit, de komme til Byen, risikerer man, at de søge Raad hos en Mand, der forstaa sig Noget paa de Anliggender, hvorom der er Tale, men naar de blive i Kommunen, ere vi sikke paa, at de kun ganske undtagelsesvis kan komme i Forbindelse med Folk, der forstaa sig paa Retsager. Det forekommer mig at være den eiendommeligste Opfattelse af Retsvæsenet, som jeg endnu har hørt. Det er jo klart, at naar Forligskommissionerne have de store Distrikter under sig, som de nu have, vil det være langt lettere at finde Mænd, som have noget Kjendskab til Lovgivningen og Kjendskab til at vejlede Parterne under Forligsmæglingen, end naar man skal gaa ud til hver enkelt Kommune. Det er jo egentlig saa, at jo større Antal Klager, der hører under en saadan Forligskommissionens Omraade, desto lettere vil der for de Bedkommende udvikle sig en Praxis og Rutine, som ikke kan undværes. Endelig hører der ogsaa noget juridisk Kjendskab og Rutine til i en Forligsprotokol at indføre et Forlig, saaledes at det kan være eregibelt uden Vanstigelighed. Jeg har den allerstørste Respekt for de Rundsfaber, hvormed Sogneboerne sidde inde paa alle Omraader, men egentlig fødte Jurister kunne de dog ikke være, og i alt Fald kunne deres Rundsfaber ikke ventes at gaa ud over Naturrettens Begreber, saa der kan nok være Grund til en Gang imellem at søge Vejledning hos Jurister. Nu siger det ærede Medlem, at en Henvendelse til en Sagsfører er det Værste, der kan ske for en Mand, der har Strid med en Anden. Men jeg tror, det er en fuldstændig Misforstaaelse. Min Erfaring gaar ganske i den modsatte Retning. Det ærede Medlem siger, at Parterne vilde komme længere fra hinanden, naar de faae talt med Folk, der have juridisk Kjendskab og Forstand. Det er dog et ganske mærkbærdigt